

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prajeman mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Paročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izveneml no-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uradništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Dr. J. K.: Jezikovno pravo od Jožefa II. do leta 1848.¹

Konservativni cesar Franc I. se je germanizacijski smeri vedno bolj odtegoval. V marsičem se je pokazal naravnost prijaznega vzbujajoči se narodni zavesti nemških narodov. Izza njegove in njegovega naslednika vlade imamo te-le jezikovne zakone in naredbe, ki se tičejo cele države ali pa naših dežela.

a) Dv. pis. dne 23. apr. 1807. — Deželne vlade morajo vse razglase potom okrožnih uradov tiskane v deželah, kjer je več jezikov običajnih poleg nemščine (Urtext) tudi v prevodih teh jezikov objavljati.

b) Cesar je z dekretom dvorne štud. komisije (1. marca 1867) ustanovil poleg že obstoječih šest štipendij novih šest za vojaške avditorske praktikante, ki so dovršili pravne študije in znajo ogrski ali kak slovenski jezik. — V vojnem pravosodju je torej hotel imeti rabo narodnih jezikov brez tolmača.

c) S pet. 1. jun. 1811 se razglša, da je avtentični tekst državljanskega zakonika nemški, po katerem se imajo presojati prevodi v narodnih jezikih.

č) Dv. kom. 13. febr. 1812 zahteva, da se morajo blagovne izjave za carinske urade podajati izključno v nem-

¹ Kot dopolnilo za dobo do Jožefa II.: Dvoje slovenskih fevdnih priseg (Dr. J. J.: Časopis za zgodovino in narodopisje. Maribor. 1911., str. 33 nasl. — Dr. Kotnik, R. t. I. 1913, str. 26 nasl.) iz dobe Ferdinanda III. in njegovih naslednikov Leopolda I., Karola VI. in Marije Terezije prica, da so celo cesarski vazali-plemiči iz slovenskih pokrajin prisegali slovenski. — Za Koroško posebej je znamenita slovenska fevdna prisega iz l. 1653. (Kotnik, R. t. str. 31 nasl.), ki so jo prisegali slovenski škofovi vazali. — Da je bil del plemstva v naši domovini še koncem 17. veka slovenski, nam prica tudi Janez od Križa, ki v svoji pridigi o priliki vstopa neke plemkinje v uršulinski red v slovenskem govoru govori nji in njenemu v cerkvi mnogo brojno zbranemu sorodstvu. — Znamenite so tudi instrukcije za krvne sodnike na Slovenskem: za Štajersko (za Gradec in Ljubno, ker je postal celjski krvni sodnik šele 1742 deželnoknežji)

škem jeziku, ki je splošni poslovni jezik (in der Nationalsprache, nämlich in der deutschen, welche die allgemeine Geschäftssprache ist.) Druge jezike imenuje ta odlok tuje. — Zopet tu je Lah predrl zakon. Ni se držal in dne 11. jul. 1835 je prišel odlok, da se v južnih Tirolih in v ilirskem Primorju sme rabiti tudi laščina za blagovne izjave, v ustnih izjavah pa vsi deželni jeziki; le vpis mora biti v teh slučajih v nemškem »poslovnem jeziku« (Geschäftssprache). Uradno se je napravil latinski zapisnik vseh vrst blaga z nemškimi imeni za carini podvrženo blago, da je bilo mogoče tudi nemščine nevedčim poiskati za pismeno izjavo zaukazano nemško ime.

d) Dv. pis. 22. okt. 1814. Ukinjajo se rabinska sodišča in prepoveduje pri sodišču in izven sodišča rabiti židovski jezik; namestu njega se imajo rabiti v deželi običajni jeziki. — Opuščilo se je torej načelo, da mora žid biti Nemec.

e) Civilni pravdni red za Dalmacijo (kjer se je z dekr. 18. marca 1815 ustanovilo apelacijsko sodišče z laškim uradnim jezikom), Istro in Južne Tirole se je razglasil v laškem jeziku. V § 14. se je pomotoma določilo, da se morajo stranke in njihovi pravni zastopniki (le parti non meo, che i loro padroni) posluževati laškega jezika (dell'idioma italiano). Bilo je mnogo sitnosti in šikan zavoljo tega, dokler se ni z zakonom dne 25. maja 1883, drž. z. št. 76, izpremenila ta določba s tem, da se

leta 1726, za Kranjsko 1767 in za Koroško 1774. V čl. 4. predpisov za pisarje se naroča, da mora izjave zapisati kolikor je le mogoče z besedami priče ali obtoženca (die Aussagen cum terminis formalibus genau und gewissenhaft auch soviel immer möglich mit denen nemlichen durch Depönten angegebenen Worte). Dr. Dolenc (R. t. str. 117) piše o celjskem krvnem sodniku, da se je zahtevalo od njega, da mora biti več slovenskemu jeziku, »dem ainer bei diesem ambt zu eigentlicher vernembung der gefangenen (weillen sich auf die tolmetscher bis weillen nit allerdings zu verlassen) notwendig khuendtig sein muess, sonst einen armen sündner vol etwas zu khurz geschehen mechte« (poročilo deželnih stanov štajerskih na vlado dne 12. sept. 1637. — Glej dr. Metod Dolenc: Postanek in pomen instrukcij za krvna sodišča na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem. — Časopis za zgodovino in narodopisje 1913. Ponatis str. 16.)

imajo rabiti v deželi običajni jezik, kakor določa že citirani pravdni red Jožefa II. dne 1. maja 1781.

f) Večkrat se zabičuje v ti dobi znanje narodnega jezika uradništvu. Za vse dežele se je izdal dekret dvorne pisarne dne 26. febr. 1818, ki se v njem ukazuje, da se mora gledati na to, da uradniki pri okrožnih (političnih) uradih popolnoma znajo jezik dežele ali okraja, kjer so nastavljeni.

Dvorne pisarne prezidialni ukaz dne 2. sep. 1827 (razglašen od ljubljanskega gubernija 27. sept.) velevala za vse ilirske pokrajine (Kranjsko, Koroško, Primorsko), da morajo vsi okrožni komisarji popolnoma znati kranjski ali slovenski jezik. Kdor ni tega maternega jezika, ali ni dokazano, da ga zna, mora pred okrožnim glavarjem, ki ga zna, delati izpit. Okrožni glavar, ki potrdi znanje jezika, jamči za to. Če se izkaže, da dotičnik ne zna slovensčine, mora glavar plačati stroške za premetitev.

Prav bi bilo, ko bi deželne vlade na Koroškem, Kranjskem in Primorskem izkopalje ta ukaz. To bi bilo plačevanja — pravijo, da še na Kranjskem, kamoli na Koroškem, ko bi se ta ukaz, ki se nikoli ni preklical, še danes izvrševal. Toda danes pišemo že 1914 in imamo še političnih uradnikov med nami, ki ne znajo slovenski. Povedati moramo tudi, da leta 1835. ni bilo sodstvo od politične uprave še tako strogo ločeno, kakor danes, in da se je tedaj mnogo reči, ki spadajo danes pred sodišča, obravnavalo pri okrožnih uradih. Potemtakem velja imenovani ukaz tudi za sodno uradništvo. — Obnovil se

² Ta ukaz slove: Um in Zukunft eine mehrere Bürgschaft für die genaue Beobachtung des allerhöchsten Befehls, vermög welchem für Kreiscommissärs-Stellen in Illyrien nur der kaiserlichen oder wendischen Sprache vollkommen kundige Individuen in Vorschlag zu bringen sind, zu erlangen, wurde vorgezeichnet, daß künftigh bei Besetzung einer Kreiscommissärsstelle in Illyrien jene Competenten, deren praktische Kenntniß der kaiserlichen oder wendischen Sprache als Mutter- oder bereits geübte Geschäftssprache nicht vollkommen notorisch sein sollte, einer vorläufigen Prüfung in der Art unterzogen werden sollen, daß sie vor einem dieser Sprache kundigen Kreishauptmann eine mündliche Verhandlung mit Parteien in dieser Sprache pflegen und der Kreishauptmann hierüber eine schriftliche Relation erstatte,

je ta ukaz za celo državo z dv. pis. dne 15. jan. 1834 (v ljubljanskem guberniju dne 7. februarja 1834) in razširil tudi na praktikante.³ Ne bi škodilo, če bi deželne vlade v naših deželah, zlasti na Koroškem in Štajerskem, pa tudi na Kranjskem, in nadsodišče v Gradcu prebirali tudi ta ukaz in se domislili, da imajo zapriseženo dolžnost ravnati se po njem.

g) V kazenskem postopanju velevala dvorni dekret dne 23. julija 1818: Če se zaslišanja obdolženca ali prič, ki govore le slovenski, protokolirajo v nemškem jeziku, morajo biti ne le preiskovalni uradnik in zapisnikar, marveč vsaj še en prisodnik več slovenskega jezika, in se mora to tudi v zaslišnem protokolu zaznamovati.

V šolstvu imamo te-le določbe: a) Najv. odlok dne 11. avg. 1805 določa v § 218. o nemških ljudskih šolah, da morata biti učitelj in krajevni dušni pastir večča v deželi običajnega jezika, kjer se nemščina splošno ne razume. Pač le zato, ker morata poučevati tudi v narodnem jeziku. Ali ne bi koroški deželni šolski svet, ki med Slovenci nastavlja trde nemške učitelje, s pridom vzel v roke ta 109 let stari odlok?

b) Na vseučiliščih je tudi kmalu padlo Jožefa II. germanizatorno načelo. Za medicino določa dvorni dekret dne 17. februarja 1804, naj se uči fiziologija, patologija, materia medicæ, specialna tarapija in klinika latinsko, drugo nemško, na Ogrskem, med Lahi in na Poljskem pa latinsko ali v deželnem jeziku. To velja tudi za pouk kirurgov (sedaj odpravljenih »padarjev«). — Dne für welche er in dem Falle der bestätigten Sprachkenntniß sogestaltig zu halten haben wird, daß wenn ein solches Individuum später wegen Mangel zu reichender Sprachkenntniß übersetzt werden müßte, dem betreffenden Kreishauptmann die Übersetzungskosten zur Last gelegt würden. Diese letztern hätten auch dem Gubernium zur Last zu fallen, wenn es die vorläufige Prüfung anzuordnen unterlassen und bloß andern unzuverlässigen Zeugnissen Glauben beigemessen hätte.

»Seine Majestät geruhen mit Allerhöchster Entschliessung vom 9. Jänner 1834 zu befehlen, dass auch die Aufnahme der Praktikanten in den verschiedenen Provinzen der Monarchie auf dasjenige, was in Ansehung der vollkommenen Kenntniß der besondern Volks- und Landessprache von Sr. Majestät rücksichtlich der Beamten angeordnet ist, zu halten sei.

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

Borut je umolknil hipoma. Domislil se je svečenika Razorja, ki mu je naročil, naj ne pove do njegove vrnitve nikomur, da je kristjan. Domislil se je tega, pa je sklonil glavo. Glej, zdaj se je izdal materi, in mati zdaj ve, da časti Krista. Toda, ali je mogel drugače? Ali se je mogel zlagati materi? Laž je ostuden greh, in greha ni mogel storiti Borut, pa četudi bi moral dati življenje raditega.

»Saj sem vedela,« je izpregovorila mati, in skrb ji je prišla v dušo. »Borut, Borut, kaj poreče oče k temu? On, ki drži tako trdno s starimi slovenskimi bogovi? Kaj poreče oče, Borut? Poznam ga — razsrdil se bo, in nič več mu ne boš smel stopiti pred oči. Borut, Borut, kaj si storil?«

»Odpusti mi, mati,« je odvrnil mladeč. »Glej, nisem mogel drugače. Bog me je poklical na pravo pot, in kdo se more ustavljati Bogu? Vem, da bom moral trpeti veliko zaradi svoje vere.

Toda za Krista trpim rad in vesel. Oj, koliko bridkih muk je moral on pretrpeti zaradi nas! Pa bi jaz ne trpel z veseljem zanj?«

Radost se je razlila po njegovem obrazu pri misli, da bo moral trpeti preganjanje zaradi Krista. Rad bi prelil zanj svojo srčno kri, rad bi dosegel venec mučeništva. Samo da bi mogel stopiti čist in neomadeževan pred Krista in mu poreči: Trpel sem zate, trpel bolečine, ki so mi bile sladke, ker sem smel trpeti zate.

»Toda kaj poreče oče?« je ponavljala mati v skrbeh. »Oj, Borut, kako žalostni dnevi so prišli nad nas! Najprvo izgon iz rodnega sveta, potem si se izgubil ti, in povodenj je grozila nam z pogubo. A sedaj še to, sedaj še to!«

»Ne boj se, mati,« je tolažil Borut. »Glej, pride svečenik Razor, kakor je obljubil. Potem bo pa vse dobro. Oj, svečenik ukrene vse prav. Le verjemite mi, mati, da bo še vse dobro. Svečenik Razor je velik, svet mož.«

In tedaj je pripovedoval Borut vse. Kako ga je učil, kako požrtvovalno mu je stregel za časa bolezní; kako je postal kristjan in kako ga je krstil svečenik. Tiho ga je poslušala mati. Oči so se ji porosile, in v srcu ji je vstala težka slutnja, da pridejo zdaj nesrečni časi. Zaskrbela je ubogo mater bodoč-

nost njenega edinca. Ni mu zamerila, da je postal kristjan. Saj je že sama obljubila častiti Krista, ako ji privede sina zdravega nazaj. Toda kaj poreče Radegost, oj, kaj poreče!

Borut je končal svoje pripovedovanje. Mati mu je položila roko na rame in mu je govorila:

»O sin, koliko bridkega si storil s tem mení,« je rekla. »Ne radi tega, ker sem jaz morebiti nasprotnica Krista. Ampak zato, ker me skrbi tvoja bodočnost. Oče te požene od hiše, in kaj boš počel potem sirota sredi širnega sveta? Sam boš in nihče ti ne bo privoščil prijazne besede. In kaj bom počela jaz brez tebe? O Borut, Borut, čemu si storil to?«

Borut je dvignil svojo desnico. »Ne jokaj, mati,« je govoril mehko. »Glej, sina božjega! Šel je od doma, da uči bedno človeštvo. Zapustil je mater, pa je šel umirat na križ, da odreši človeški rod. Ne jokaj, mati! Če me res požene oče v svet, kakor praviš ti, pojdem. A ne bom sam. Čuval bo nad mano Krist in me bo varoval zmot. Molil bom k njemu za očeta in za vas, da vaju privede na srečno pot rešenja. Pač bom trpel in jokal za vami, a duša mi bo vesela. Saj bom vedel, da trpim zaradi Krista.«

Mati je obrisala solze z lic. Z ob-

čudovanjem je gledala na mladega sina. Kje je našel tako moč? Pač je znala že prej, da je Borut mladeč, ki se ne ustraši niti medveda v črnem lesu. Toda te navdušene odločnosti še ni videla nikdar pri njem. Kje jo je našel? Ali je vera v Krista res tako mogočna, da podeli slabotnemu človeku toliko moči?

Gledala je mati sina, pa ga je prosila: »Samo eno mi obljubi, Borut, samo eno, da ne poveš očetu, da si zapustil vero starih Bogov. Oj, kaki dnevi bi prišli zame, ako se izdaš! Obljubi mi, Borut, da ne črhneš besedice.«

»Tudi svečenik Razor mi je naročil tako,« je odvrnil Borut. »Ne povem očetu ničesar, ako Bog ne odloči drugače.«

Mati Božena se je pomirila. Šla sta s sinom domov. Borut je odšel k očetu, pa mu je pomagal pri težkem delu ves dan. Molčala sta oba. Radegost je mislil spet svoje mračne misli; Borut pa je premišljeval, kod blodi danes svečenik Razor. V svojem srcu je mislil nanj in je prosil Krista, naj privede starčka k zaželenemu cilju. Pozno zvečer sta se vrnila domov. Po borni večerji sta se podala k počitku in kmalu ju je objelo trdo spanje.

Zunaj se je razprostirala jasna noč. Migljalo je jezero zvezda na jasnem

19. januarja 1806 veli ukaz dv. štud. kom., kako naj se vrše strogi izpiti za porodniške pomočnike. V Celovcu izpraušujejo po tem ukazu: Direktor, profesor porodništva v slovenskem jeziku (in windischer Sprache) in profesor praktične kirurgije. — Za filozofijo se tudi dopuščajo narodni jeziki (v Dalmaciji in Tridentu n. pr. laški, najv. odlok 28. septembra 1824).

c) Dvorna štud. kom. ljubljanskemu guberniju dne 2. maja 1818 določa, da je dopustno, da se bogoslovci drugega letnika obvezno učeslovanskega jezika (der slavischen Sprache), dokler so predavanja v pastorkali slovenska. Iz tega se vidi, da se je vkljub, ali morda vsled Jožefa II. ukaza, naj se pastorka uči nemški, pričel zanj slovenski pouk — prvi na visokih šolah — in da se je v zvezi s tem gojil tudi pouk v domačem jeziku. Ta določba se tiče tudi goriške in celovške bogoslovnice; ker so v Gorici tudi hrvatski bogoslovci, se govori o slovenskem in ne samo o slov. jeziku. Pribijmo, da je duhovščina prva uveljavila praktično slovansko predavanje na visokih šolah in z njim vred tudi pouk v jeziku samem. Za našo politično in kulturno zgodovino je ta dogodek nepopisne vrednosti. Doba temeljitih, znanstveno dovršenih slovnice je našla tudi primerne učence. Jezik se je očistil, izpopolnil in njegovo teoretično znanje, ki ga je v Ljubljani bogoslovcem posredoval Metelko, je silno pripomoglo čudovitemu narodnemu napredku, ki ga poznamo iz te dobe. — Dne 14. oktobra 1831 je v tem oziru zaukazala za ljubljanski gubernij dvorna štud. komisija, da so za drugi letnik v bogoslovju predavanja o slovenskem jeziku (zdaž že pravi: slovenische Sprache!) še vedno obvezna, in daje samo pravico, da sme škofijstvo manj darovitim bogoslovcem dovoliti, da se vsled tega vzgojeslovja, ki se je redno tudi v drugem letniku učilo, uče šele v četrtem letniku.

č) Kako je padal germanizacijski duh, nam priča ukaz dvorne štud. komisije dne 28. oktobra 1814, ki priporoča v laških pokrajinah gojitev laščine.

Železniški minister v krški dolini.

Dodatno se nam poroča: Prvi ofiuelni sprejem je bil v Kostanjevici. Vse mesto je bilo slavnostno okrašeno s slavoloki, mlaji in zastavami. Okoli poldne se pripelje ekscelencia železniški minister v spremstvu odličnih dostojanstvenikov na petih avtomobilih. Spremljali so ga: deželni predsednik baron Schwarz, deželni glavar dr. Šusteršič, sekcijski šef dr. Grienberger, dvorni svetnik grof Chorinski, pl. Bertele, pl. Galambosch, vitez Laschan, novomeški okrajni glavar baron Rechbach, prost. dr. Elbert, vitez Pogačnik, poslanec Jarc i. dr. Številno ljudstvo je bilo praznično oblečeno in je navdušeno pozdravljalo došle goste, godba kostanjeviške meščanske garde pa je zaigrala cesarsko himno. Sprejem se je vršil v salonu Severjeve gostilne, ki je bil elegantno dekoriran. Krški okrajni glavar dr. Mathias pripelje visoke goste v salon ter predstavi ekscelenci ministru zbrane gospode. Navzoči so bili vsi domači c. kr. uradniki, zastopniki mesta, zastopniki občin kostanjeviškega in

nebu. Mati Božena pa je klečala kraj svojega ležišča. Roke je imela sklenjene na prsih. Po licu so ji tekale solze, v srcu pa ji je bdelo sto in sto skrbi.

Dolgo v noč je klečala mati Božena. Molila je srčno molitev zdaž k sinjim bogovom, zdaž k neznanemu Kristu...

Pač je skrival Borut pred očetom svojo vero. Težko mu je bilo to, ali vendar se je premagal. Obljubil je bil tako svojemu učeniku in materi. In svojo besedo je hotel držati. Nemoten je opravljal svoje molitve, in oče ga ni vprašal niti z besedico več po tujcu, ki ga je zdravil v bolezn. Borutu je prišlo to prav. Bog ve, kaj bi odvrnil očetu, če bi ga vprašal, kaj mu je pravil tujec v dolgem času tam v votlini. Nemara bi se bil izdal. Saj lagati se ni hotel in se tudi ni smel.

Toda nekega dne je bil odšel oče zarano v goro. Proti poldnevu se je vrnil in je prinesel s sabo dva divja goloba. Nastavil je bil med skalovjem zanjko, pa ju je vjel. Dobre volje se je vrnil Radegost in je bil zgovoren kakor že dolgo ne. Dal je goloba Borutu in mu je rekel:

»Glej, tako lahko sem ju vjel, kakor da mi ju bi bili poslali bogovi z nalašč. Komaj sem nastavlil zanjko, pa sta že priletela. In sedaj sem se domislil nečesa in sem sklenil pri sebi nekaj posebnega. Kaj sem sklenil, boš že videl.«

(Dalje.)

krškega okraja, več duhovnikov ter državna poslanca Hladnik in dr. Benkovič. Nato je krški župan dr. Janko Hočev ar v imenu županstev približno takole nagovoril ministra in njegovo visoko spremstvo: »Vaš prihod v naš kraj nam je v dokaz, da se odločilni krogi centralne in deželne vlade ter deželne avtonomne oblasti resno zanimajo za železnico Rudolfovo—Krško—Brezice, s katero se bo doseglo, da se bo naša od svetovnega prometa doslej še izločena pokrajina, ki je rodovitna polja in bogata na naravnih zakladih, gospodarsko dvignila in povspela do one višine kulture, s katero so oblagodarjeni kraji naše države in dežele, ki so jim že davno dana moderna sredstva za vsestranski razvoj. Za obstoj te proge se ni bati, kajti železnica bo tekla po dolini, kjer so krasni vinogradi, velikanški gozdovi, rodovitna polja in razvita živinoreja. Z železnico bi prišla v krško dolino industrija, ki je najboljša sredstvo, da se prepreči beg z rodne grude v tujino. Tudi v stratešnem oziru bo nameravana železnica eminentne važnosti. — Ko se Vašega visokega prihoda presrečno veselimo, in se zanj iskreno zahvaljujemo, prosimo obenem visoko vlado kakor tudi deželno oblast in vse druge merodajne faktorje, naj z mogočno svojo roko blagohotno podpirajo stremjenje našega ljudstva po tem, da se skoro ustvari nujno potrebna železnica, ki nas bo tesneje spajala s srcem naše države, glavnim in stolnim mestom Dunajem, in z edinim našim pomorskim mestom Trstom. Tako bo našemu prebivalstvu odprt svet in dana možnost razvoja v poljedelstvu, obrti in trgovini ter sploh v vseh panogah gospodarstva.«

Ekscelencia minister je z napeto pozornostjo sledil vznešenemu govoru dr. Hočev arja ter nato odgovoril, da njegova navzočnost sicer še ni garancija za železnico po dolini krški, vendar prihaja on danes sem kot njen pionir s trdno nado, da bodo v doglednem času, gotovo še pod vlado Njegovega Veličanstva Franca Jožefa I., vresničene opravčene želje po železniški zvezi. Ekscelencia se je nato še informiral o tem in onem ter z obljubo, da bo storil vse, kar bo v njegovi moči, od vseh navzočih prijazno poslovil.

Nato so dostojanstveniki zasedli avtomobile, da si ogledajo kraje, kjer naj bi tekla nameravana železnica. Pridružili so se jim okrajni glavar dr. Mathias, župan dr. Hočev ar, krški župnik Al. Kurent in poslanec dr. Benkovič. Najprvo so se peljali po državni cesti proti Brežicam. Vasi so bile okrašene z zastavami, ljudstvo je navdušeno pozdravljalo visoke goste. Na vseh cestah v krškem okraju je vladal vzoren red, nikjer nobene zapreke, nakjer najmanjše težave z vozniki. Za to vzorno disciplino vse priznanje g. okrajnemu glavarju dr. Mathiasu! Posebno lepo je bila okrašena vas Cerklje, kjer je stal velik slavolok, mnogo zastav je bilo opaziti tudi v Krški vasi. — V Brežicah se je vršil sprejem pri mostu. Poklonili so se ekscelenci c. kr. uradi, zastopniki mesta in okoliških občin ter mu izročili spomenico glede železničnega načrta. Minister je izjavil, da je »brežiški projekt« zvezan z velikimi tehničnimi težavami, da pa se bo za projekt zanimal. Nato je šel minister peš skozi mesto, ki je bilo vse v zastavah. Pred frančiškanskim samostanom so se zopet zasedli avtomobili ter odfrčali po štajerski preko Vidma v Krško. Ekscelencia je imel ves čas v rokah geografsko karto ter študiral »krški projekt« katerega mu je župan dr. Hočev ar sproti pojasnjeval in kateri mu je prav simpatičen. — Pri mostu v Krškem zopet sprejem. Tu se je poklonil ekscelenci občinski odbor občine krške in zastopniki mesta. Nato je stopila pred ministra deputacija iz St. Janške doline pod vodstvom župana Rižnerja iz Radeč s prošnjo za podaljšanje šentjanške železnice v Radeče ali na Zidan most. Po končani avdienci so se peljali dostojanstveniki v Krško, da si ogledajo mesto, ki je bilo okusno okrašeno. Pred župno cerkvijo so se avtomobili obrnili in nato odfrčali mimo Leskovca nazaj v Kostanjevico in od tam v Novo mesto.

26. maj je bil zgodovinski dan za krško in šentjernejsko dolino. Navdaja nas z upravičeno nado, da tudi k nam prav kmalu pripiha »lukamatija«. — Da je prišel ekscelencia železniški minister osebno si ogledat teren za nameravano progo, je odlična zasluga našega deželnega glavarja dr. Šusteršiča, za kar mu bodi izrečena prisrčna zahvala! Zahvalo smo dolžni tudi vsemu krškemu županu dr. Hočev arju za ves njegov trud in prizadevanje k vresničenju »krškega projekta«!

Dijaška izleta ob Adrijo.

Ljubljanska podružnica Avstrijskega mornariškega društva je v maju t. l. ob Adrijo priredila dvoje dijaških izletov. Prvega, ki se je vršil 19., 20. in 21. maja, so se udeležili ti-le zavodi: Mestni deklški licej ljubljanski (96), ljubljanska Prva (128) ter Druga državna gimnazija (72), Gimnazija v Kranju (53) ter v Novem mestu (49) in Višja realka v Idriji (43 udeležencev). Di-

jake in dijakinje so spremljali gg. ravnatelji Fajdiga, Macher in Štritof z nekaterimi gg. profesorji, profesoriciami in učitelji ter učiteljicami, pridružili pa so se jim njihovi sorodniki in varuhi ter nekaj drugih izletnikov-udov mornariškega društva, tako da se je prvega izleta udeležilo vsega skupaj 505 oseb. Odličniki prvega izleta so bili gg. dvorni svetnik v pok. Do bida, zgoraj imenovani srednješolski gg. ravnatelji, ravnatelj deželnih uradov Zamida, ravnatelj deželnega muzeja prof. dr. Mantuani, finančni svetnik Lončar, deželni sodni svetnik Mejač, stavbni svetnik Bloudek, podpolkovnik v pok. Milavec ter dr. Šavnik iz Kranja, ki je iz ljubeznivosti prevzel posel medpotnega »dravnika«. Družba prvega dijaškega izleta je bila torej izključno slovenska. — Drugega izleta, ki se je vršil 28., 29. in 30. maja, so se udeležili ti-le zavodi: Višja realka ljubljanska (132), obe učiteljski ljubljanski (žensko in moško (83), Kočevska gimnazija (71), Državna gimnazija z nemškim učnim jezikom v Ljubljani (65) ter ljubljansko Nemško žensko učiteljske (17), tako da se je drugega dijaškega izleta, všteti gospodo spremljevalce, udeležilo vsega skupaj 507 oseb. Odličniki tega izleta so bili gg. finančni prokurator dr. Pessiak, državni računski svetnik Verderber, gimnazijski ravnatelj Pucsko ter predsednik Trgovske in obrtne zbornice Knez. Družba drugega dijaškega izleta je bila torej narodnostno mešana. Po udariti je, da v zvezi temu na vsem izletu ni prišlo niti do najmanjših neskladnosti, čeprav se je zlasti med vožnjo po morju pelo, po daleko presežni večini pelo slovenske narodne pesmi. — Prvi kakor drugi izlet sta vodila gg. podpredsednik ljubljanske podružnice Avstrijskega mornariškega društva ces. svetnik Mathian ter njen blagajnik poštni ofiuel Le vant. Z izvrševanjem pripravljalnih poslov pa sta si poleg imenovanecv obilo zaslug iztekla gg. tajnik ljubljanske podružnice poštni nadupravitelj Flerè in blagajnik puljske podružnice poštni ravnatelj Vidmar. — Na izleta so po posameznih zavodih dijaštvo pripravljali gg. profesorji s posebnimi, na Adrijo, njeno obalo in njene znamenitosti ter na avstrijske mornariške razmere nanašajočimi se predavanji, v Ljubljani pa je razen tega o pomenu mornarice predaval g. podpredsednik ljubljanske podružnice mornariški poročnik v pok. V. Kubelka.

Iz Ljubljane odhajali so izletniki zarana jutraj s posebnim vlakom, ki je vsaki pot štel toliko voz, da je prostora še preostajalo. Uvrščeni so bili vozovi II. in III. razreda. Med vožnjo so izletniki dobili obilen in tečen ter okusen zajutrek: pol mesene klobase, sira in kruha. Ko so udeleženci prvega izleta ob 9. uri dopoldne dospeli na Reko, je deževalo, kar je povzročilo, da je med njimi nastala zmeda in da vsled tega ni prišlo do ogledovanja ladjedelnice »Danubius«, kakor je bilo splošno določeno. Izletniki so si ogledovali mesto in reško luko, pretežna večina pa je navzlic neugodnemu vremenu pohitela na Trsat in si ogledala znamenitosti frankopanskega gradu. Gojenke mestn. deklškega liceja ljubljanskega so pod vodstvom g. ravnatelja Macherja posetile deklški licej na Sušaku, kjer jih je ljubeznivo sprejel ravnateljev namestnik g. prof. dr. Cibidini. Nekaj gojenk tega liceja je potem svoje ljubljanske tovarišice spremlilo do Opatije. Udeleženci drugega izleta so imeli na Reki najlepše vreme. Ogledali so si ladjedelnico »Danubius«, kjer so jim tamošnji mornariški in civilni inženjerji ter mornariški častniki in uradniki z veliko uslužnostjo med drugim na drobno razkazali drednot »Sz. Istvan«, ki je pravkar v delu, drga skupana udeležencev je posetila Trsat in Frankopanski grad itd.; potem pa so si izletniki ogledali mesto, pristanišče, tržnice i. dr. Mornariške akademije navzlic dovoljenju tudi to pot niso posetili, ker je primanjkovalo časa. Slovensko skupino je z veliko ustrežljivostjo vodil g. c. in kr. profesor mornariške akademije na Reki Fr. Vajda.

Opoldne so se izletniki vkrcali na svoj posebni parnik »Daniel Erno« paroplovne družbe »Ungaro-Kroata« in se odpeljali v Opatijo. Spremljala jih je vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 79 in ves čas igrala skoro izključno le slovenske komade, kar je med izletniki izzvalo veliko navdušenje. Dočim pa je morala ob prvem izletu ta godba ostati v Opatiji, ker je naslednji dan imela službo pri polku, je družbo drugega izleta pospremila vso pot od Reke preko Pulja do Trsta in jo s svojim izbornim sviranjem nemalo zabavala in navduševala. Da je tudi to pot po pretežni večini igrala slovenske in slovanske skladbe, se razume po sebi. Zato je pa bilo navdušenje slovenskih udeležencev drugega izleta toliko, da so skoro vso pot pevali narodne pesmi, himne in davorije in da je veselo razpoloženje priklopelo tako visoko, da se je med vožnjo po Adriji od Brionskih otokov pa do Trsta na krovu razvil živahen ples. — V Opatiji so udeleženci prvega izleta imeli lepo vreme tik do parnikovega odhoda, ko jih je neljubo presenetila ploha. Deževalo jim je tudi poslej z malimi presledki vso pot

do Pulja, kjer se je zvečer in ponoči dodobra izlilo, tako da jim je vsaj ves naslednji dan z docela vedrega neba sijalo žarko solnce. Udeleženci drugega izleta so bili v tem pogledu srečnejši: nebo jim je bilo ves čas potovanja vedro; solnce je bilo toliko, da so se vrnili več ali manj ogoreli; morje v Kvarneru je bilo navzlic vetrovom dosti mirno, da njegovega valovanja na parniku ni bilo čutiti, v Adriji pa je bilo začuda pokojno in prekrasno v svoji sinjini. — Udeležencem prvega izleta so v Opatiji v imenu g. predsednika tamošnje podružnice Avstrijskega mornariškega društva, c. kr. okrajnega glavarja barona Schmidta pl. Zabierowa, sprejeli gg. podružnični podpredsednik Schulze ter odbornika poštni nadupravitelj Ileržič in c. kr. domobranski poročnik Strum er pe h, v imenu avtohtonnega prebivalstva jih je pozdravil g. podžupan iz Voloske, predsednik Slovenskega izobraževalnega društva Vahtar. Udeležence drugega izleta je sprejel gosp. predsednik opatijske podružnice c. kr. okr. glavar baron Schmidt pl. Zabierow osebno z nekaterimi podružniškimi odborniki. Ko so si izletniki v hitrici ogledali opatijski zdraviliški park, so se zbrali pred Vilo Angiolino in se dali za spomin fotografirati v skupini. Po končanem slikanju so v zboru zapeli dve slovenski narodni himni, potem pa odšli v Wiener Hofbräu-etablissement Lokey k skupnemu obedu, ki se jim je zelo ukusno in obilen serviral v gorenji in v spodnji dvorani. V gorenji dvorani je med obedom koncertirala vojaška godba pešpolka št. 79, v spodnji pa opatijski zdraviliški orkester. Ob prvem izletu sta med obedom govorila pozdravne govore g. Schulze in g. Vahtar, ki ju je na sprejemu zahvalil g. ces. svetnik Mathian v slovenskem in ker g. Schulze ne razume slovenščine, na kratko v nemškem govoru, ob drugem izletu pa so govorili sporazumno izostali. Po končanem obedu so izletniki odhiteli v pristan in na parnik. Ob prvem izletu so se pred parnik prišli posloviti mnogoteri domačini, poslovile so se tudi gojenke sušaškega liceja. Oduševljeno pozdravno vikanje, mahanje z robc in živio-klici in odpevanje slovenskih narodnih himen kar ni hotelo ponehati, dokler ni parnik zavil iz pristana ven in na prosto Kvarnersko morje. Zdraviliško obrežje je bilo izletnikom na čast okrašeno z velikim številom zastav v hrvaških narodnih in v cesarskih barvah. Mimo svetovnoznanih istrskih zdravilišč je parnik jadralno hitel v Pulj, edino avstrijsko vojno luko. Razpoloženje izletnikov na vožnji po Kvarneru je bilo ob prvem izletu navzlic neugodnemu vremenu veselo, ob drugem pa jako živahno.

Medpotoma so izletniki na krovu za malico dobili sira in domačega kruha, pa so tudi prav pridno segali po izvrstni vinski kapljici v parnikovi restavraciji, kavi, čaju i. dr. (Konec.)

Shod jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov.

Binkoštno nede ljo dopoldne se je vršil v mali dvorani »Narodnega Doma« shod jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov in koncipientov. Shod je otvoril g. Christof kot predsednik Društva odvetniških in notarskih uradnikov na Kranjskem in pozdravil navzoče zborovalce, pred vsem došle brate Hrvate, zastopnika državne zveze odvetniških uradnikov na Dunaju I. Gutscha ter državnega poslanca dr. Ravniharja. V predsedstvo shoda so se izvolil kot predsednik gospod Christof, kot podpredsedniki gg. Rubčić (Zagreb) Založnik (Celje), Schönher (Celovec) in Gutsch (Dunaj), kot zapisnikar g. Habe.

Dr. Ravnihar se je zahvalil za pozdrave ter obenem pozdravil navzoče Hrvate. Njihova udeležba označuje smer, v kateri se naj izvede organizacija jugoslovanskih odvetniških uradnikov.

Tajnik državne zveze odvetniških uradnikov I. Gutsch je pozdravil shod v imenu članov državne zveze in dunajskih tovarišev.

Nato je g. Tavčar obširno in temeljito referiral o zahtevah odvetniških in notarskih uradnikov. Nemogoče je, da bi mogel ob sedanji draginji odvetniški uradnik izhajati z dosedanjimi dohodki. Vse druge uradniške kategorije so si tekom let izboljšale gmotni položaj, bodisi z raznimi regulacijami, bodisi z draginjskimi dokladi. Le odvetniški uradniki, od katerih zahtevajo njihovi šefi čim največje znanje tudi strogo juridičnih stvari, so ostali v gmotnem oziru na istem stališču kakor so bili. Statistika dokazuje, da znaša povprečna letna plača zasebnih uradnikov 1400 kron. Statistika dokazuje, da je ta povprečna vsota zato tako nizka, ker so med zasebnimi uradniki ravno odvetniški uradniki najslabše plačani. Večina odvetniških uradnikov in uradnic nima niti 1400 K letne plače. To dovolj jasno označuje bedni položaj odvetniških uradnikov. Odvetniški uradniki in uradnice morajo zahtevati, da znaša minimalna plača 100 K, po preizkušni dobi nairani 120 K. plača solicitorja pa mora

znašati najmanj 200 K na mesec. Poleg tega zahtevajo odvetniški nastavljenec odškodnino za nadurno delo in popoln nedeljski počitek. Znano je, da je kranjska odvetniška zbornica sklenila, naj se uvede po vseh odvetniških pisarnah nedeljski počitek. Ta sklep se v nekaterih pisarnah izvaja, v nekaterih pa zopet ne. S tem niso prizadeti le uradniki, ki nimajo nedeljskega počitka, temveč tudi šefi, ki nedeljski počitek izvajajo. Tukaj je treba napraviti red, za kar je pred vsem poklicana odvetniška zbornica. Tudi zahteva po odškodnini za nadurno delo je popolnoma upravičena. So odvetniške pisarne, v katerih se dela pozno do 8. ure zvečer, zgodi se celo, da zadržuje šef uradnike in uradnice v pisarni do 10. in 11. ure zvečer. To je zlorabljanje delovnih moči, ki mora prenehati. Ako se pa že dela preko uradnih ur, ne sme biti to delo zastoj. Če je bilo na Nizje Avstrijskem mogoče upeljati plačevanje čezurnega dela, je to mogoče drugod in tudi na Kranjskem. Sicer pa je želja odvetniških uradnikov, da se uvedejo uradne ure od 8. ure jutraj do 2. ure popoldne, kar je tudi za stranke primernejše. Merodajni faktorji naj bi se zavzeli za to, da se take uradne ure upeljujejo tudi na sodnih, od katerih so z ozirom na to zadevo odvetniške pisarne odvisne. Ako bi taka ureditev uradnih ur ne bila mogoča, naj bi se uradni čas od 8. do 2. upeljal vsaj v sobotah. Zahteva odvetniških uradnikov so skromne. Ako pa hočemo, da se bodo izpolnile, je treba, da se vsi odvetniški uradniki organizirajo čim najtesneje, da tako tem lažje dosežejo to, kar zahtevajo. Referent g. Tavčar je žel burno odobravanje.

Tajnik državne zveze na Dunaju I. Guttsch je poročal o potrebi organizacije in njenem pomenu. Ker gre za strogo stanovske interese, je potrebno, da se posamezna deželna društva združijo v zvezi. Nemški odvetnik ravno tako izkazuje svojega nastavljenca kakor slovenski. Čim mogočnejša pa bo tudi organizacija odvetniških uradnikov, tem lažje se bodo uresničile njihove zahteve. Zavest skupnosti mora prevladovati vse, ako hočemo doseči pozitivnih uspehov. Govornik je med drugim navajal, da je nižjeavstrijska zbornica izpolnila odvetniškim uradnikom marsikatero željo. To, kar je na Nizje Avstrijskem mogoče, je pa mogoče tudi na Kranjskem.

V debati je gospod Vojska grajal malomarnost nekaterih kolegov, ki se ne udeležujejo stanovskih prireditev, in ki ne kažejo potrebnega zanimanja za odganizacijo samo.

G. Rubčić (Zagreb) je nato referiral podrobno o hrvaški organizaciji, ki izborni procvita in ima izvrstno urejeno zavarovanje za starost, za slučaj boleznij in smrti. Hrvati imajo tudi svoje glasilo.

Končno je predsednik g. Christof naznanil, da so poslali brzojavne in pismene pozdrave državna organizacija na Dunaju, graški tovariši, češka zveza in trgovsko društvo »Merkur«. Nato se je shod zaključil. Vsi referati so bili sprejeti s splošnim odobravanjem.

Nato se je vršil v restavracijskih prostorih banket, pri katerem je gospod Christof nazdravil zastopniku državne zveze g. Gutschu, g. Tavčar je napil gostom Hrvatov, Štajercem, Korošcem in Primorcem, g. Rubčić hrvaško - slovenski edinstvi in g. Christof damam. Med banketom je podarjal g. Založnik potrebo osnivanja jugoslovanske zveze odvetniških uradnikov. Po banketu so si gostje ogledali mesto.

Dnevne novice.

K osemdesetletnici sv. očeta. Danes je stopil sv. oče Pij X. v 80. leto svojega življenja. Čestitkam katoliške javnosti se pridružuje tudi naš narod in želi vladarju cerkve, naj ga božja previdnost ohrani na tem mestu v blagor cerkve še mnogo let!

Mladeniški tabor v Suši. Loško orlovsko okrožje je priredilo binkoštni ponedeljek pred krasno cerkvico v Suši po božji službi tabor. Ogromna množica iz cele selske doline in iz Loke se je zbrala tam gori. Selski Orli so dovršeno lepo godli; vmes so bili pa pod predsedstvom župnika Marčiča navduševalni govori. Prvi je govoril dr. Krek, za njim dr. Korošec; župnik Hribar je prečital krasno pesem v pozdrav Orlom, predsednik okrožja M. Tavčar je pa imel sklepno besedo. Lepo je bilo!

Iz seje kranjskega deželnega odbora dne 30. maja 1914. Finančnemu ministru se stavi ponudba za novo zakupno užitninsko dobo za vse okraje v deželi razen mesta Ljubljane. — Dr. Leopold Rossmann se imenuje sekundarjem deželne bolnice. — Dovolj se deželni prispevek za popravo poti v Gostinskem grabnu. — Deželna vlada se pozove, da čim prej reši vlogo deželnega odbora in kranjske kmetijske družbe za nakup močnih krmil z ozirom na tozadevna sklepa kranjskega deželnega zbora in občnega zbora kranjske kmetijske družbe. — Ker se je dosegel sporazum za čisto korekturo Zbure—Šmarjeta, se naroči stavbne-

mu uradu, da čim prej priredi razpis zgradbe. — Ker se niso dosegle primerne cene za odkup sveta pri cesti Semič—kolodvor, se izdela zakonska predloga na deželni zbor. — Stavbnemu uradu se naroči, da razpiše ogled trase za preložitve ceste Poljanska dolina — Tančagora — Črnomelj in povabi vse prizadete občine. — Zavarovanje deželne ceste Tržič—Kovor in Begunje—Hudigraben se odda ponudniku Rotarju. — Kolavdacija ceste Raka—Bučka se ne vzame na znanje in se podjetnik pozove, da vse nedostatke v najkrajšem času odpravi. — Sklep deželnega zbora, da se najame fundirano posojilo dveh milijonov kron za deželne elektrarne, se sedaj z ozirom na neugodni denarnih sredstev, pač pa se najame na račun deželnih elektrarn kontokorent pri deželni banki, ki se ob ugodnem času izpremeni v fundirano posojilo z izdajo komunalnih zadolžnic. — Pritožbi nemškega šolskega kuratorija v Ljubljani proti sklepu občinskega odbora v Tržiču se glede prispevka 200 K za porabo vode iz občinskega vodovoda ugodni in tozadevni sklep razveljavi, glede prevoza čez neko občinsko parcelo se pa pritožba zavrne in sklep odobri.

Razdelitev referatov pri kranjskem dež. odboru od 1. junija 1914 dalje. Deželni glavni dr. Ivan Šusteršič: vse personalije; deželni muzej in umetništvo; ustanove izvzemši hiralne in sirotinske; železnice; tujski promet in domovinsko varstvo; deželni proračun in račun; nadzorništvo deželnih naklad. — Deželni odbornik dr. Evgen Lampe: vse finančne zadeve, v kolikor niso odkazne v posebne referate (zlasti vse finančne transakcije, doklade in davščine, državna preodkazila itd.); živinoreja (zbojlanje hlevov); živinozdravništvo; mlekarstvo in sirarstvo; deželna banka; ceste; melioracije (vodna preskrba); deželne elektrarne; zadružništvo; agrarne operacije. — Deželni odbornik dr. Vladislav Pegan: občinske zadeve; gasilno-stožni zaklad; stavbne zadeve; deželnozborske zadeve; lovske zadeve; deželna poslopja; odpisi davščin od vrednostnega prirastka; pritožbe v cestnih zadevah, izvzemši administrativno-tehnične zadeve. — Deželni odbornik dr. Ivan Zajec: šolstvo; trgovska šola; gospodinjinske šole in tečaji; deželni dobrodelni zavodi in javne bolnice, izvzemši konsignacij in oskrbnih stroškov za izvenkranjske bolnice; zdravstvo; obrt; visokošolske podpore; ubožne zadeve, izvzemši rekurzov; hiralne in sirotinske ustanove; deželno gledališče; oskrba zanemarjene mladine v Salezijanskem zavodu. — Deželni odbornik dr. Karl Triller: vojaške zadeve priprave; bera; statistika; deželni teritorij; odgon; konsignacije in računi oskrbnih stroškov za izvenkranjske bolnice; skontacijo deželnih blagajn (deželne blagajne, blagajne prisilne delavnic, bolnice, muzeja in kmetijske šole na Grmu); deželni dolgovi (evidenca, zbiranje obveznic itd.); rekurzi v ubožnih zadevah; rekurzi zoper odmero davščine od prirastka (pravno vprašanje); zbiranje obveznic deželne banke. — Deželni odbornik Josip Anton grof Barbo: vinarstvo; ribarstvo; čebelarstvo; perutinarstvo; gozdarstvo; sadjarstvo; kmetijska družba; kmetijska šola na Grmu; podkovska šola; posestvo na Robežu; obramba poljščine; stanovske stvari; deželna prisilna delavnica; oskrba zanemarjene mladine v prisilni delavnici.

Na adresu slovenskih duhovnikov je spustil v petek v »Narodu« nek uradnik z Dunaja, ki je »takorekoč pod zvonikom rojen«, dolgo filipiko, v kateri grozi, da bodo slovenski uradniki v protestantizem prestopili, ako slovenska duhovščina ne zapusti dr. Šusteršiča. Še več: »Radi nečuvnih narodnih izdajstev« dr. Šusteršičevih, — pravi ta čudni možakar v »Narodu« — »je že vrzel marsikateri Slovenec na Dunaju prvi obul za nemški Schulverein in potem drugi in tretji in je pozabil, kje da je rojen.« To so bili seveda liberalci. Ime tega čudnega politika ostane žalbog zakopano v pozabljenosti.

Iz deželnega odbora. Deželni odbornik dr. Evg. Lampe odslej naprej nima več uradnega dneva v sredo, ampak v petek cel dan in v soboto od 10. do 1/21. ure popoldne.

Osebnosti. V četrtek, 28. maja, je diplomiral z dobrim uspehom na trgovski visoki šoli v Kolinu ob Renu Franc Peternel z Bleda. — Odlikovan je mornariški nadkomisar Jožef Pirc z viteškim križcem Franc Jožefovega reda povodom od njega zaprosenega umirovljenja.

Poizkus vtihotapljenja madjarščine na Kranjsko. Pri pogajanjih glede priključka belokranjske železnice na hrvaški del od Karlovca med avstrijsko in ogrsko vlado je slednja zahteva-

la, da bi se moralo na obmejni postaji Bubnjarci nastaviti oboje, večje madjarščine v pisavi in jeziku! Avstrijska vlada je odgovorila, da je tozadevna jezikovna določba v ogrski železničarski pragmatiki itak odpravljena. Ogrski delegati so na to dejali, da je to vseeno. »Hrvaščina ne bo nikdar uradni jezik na železnicah!« (Lepa tolažba za hrvaško-srbsko koalicijo.) Avstrijska vlada pa le ni hotela o madjarskem poslovanju nič vedeti in se je končno določila nemščina.

Gostilničarjem pripoveduje liberalno glasilo, da je S. L. S. nasprotnica gostilničarskega stanu. To ni res, kar dokazuje, da stoji veliko število gostilničarjev — in ravno najuglednejši člani tega stanu — trdno v vrstah S. L. S. Res je pa to, da je deželna gostilničarska zadruga v liberalnih rokah in da izkluči svoj vpliv udeleževati vedno v prilog liberalcem in v škodo S. L. S. Zato smo pa nasprotniki resolucije, sklenjene na njenem zadnjem zborovanju, da se naj vlada ozira pri koncesijah na mnenje te zadruge. Vodstvo je sedaj tako, da bi podpiralo le prošnje liberalcev, zapostavljalo pa naše somišljenike. Gostilničarji naj vendar pomislijo, ali je sedanje načelstvo v korist ugledu njihovega stanu!

V zavod sv. Stanislava v Šent Vidu nad Ljubljano se sprejemajo prosilci za 1. gimnazijski rajod od 1. do 10. junija. V Ljubljani se oglašajo sprejemajo le v četrtek 4. junija od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne, in sicer v škofijski palači v pritličju na desno.

Hrvaška imena. Uradno glasilo avstrijske osrednje vlade »Wiener Zeitung« rabi, odkar je stopil v veljavo hrvaški zakon o nazivu mest, odslej vedno samohrvaška imena. Tako piše celo Zagreb in ne Agram. Mi bi tudi naši vladi priporočali, da bi v »Laibacher Zeitung« temu primeru sledila. Zakon je zakon in po zakonu ne obstoja več ne »Agram«, ne »Karlstadt«, ne »Semlin«, ampak edinole Zagreb, Karlovac, Zemun itd. Pri vladi bi to pač morali vedeti.

Sattnerjevo »Jejtejevo prisego« bodo peli na posebnem pevskem večeru v Mostaru dne 7. t. m.

Vrhnisko - logaška podružnica Slomškove zveze ima v četrtek, 4. junija, ob 4. uri popoldne zborovanje na Vrhniki v navadnih prostorih pri g. Pečkaju.

Notranjska podružnica »Slomškove zveze« zbora v četrtek, dne 4. junija, ob 3. uri popoldne v št. Petru v društveni dvorani. Na vsopredju je poleg drugega praktični nastop tovarišice gđe. M. Cirk v I. razredu in predavanje nadučitelja Janko Grada: »Nabožno petje v šoli!« — Cenjeni člani in članice, pridite polnoštevilno! Povabljeni so tudi somišljeniki nečlani. — Odbor.

Veterinarni svet. V veterinarini svet poljedelskega ministrstva sta imenovana za tretjo funkcijsko dobo do konca maja 1917 dr. in dež. poslanec Fr. Povše in ravnatelj kranjske kmetijske družbe Gustav Pirc.

Poroki. Prihodnji četrtek, 4. junija t. l., se bode poročil g. dr. Beno Sabothy, kazenski zagovornik v Kranju, z gospico Inko Šlambergerjevo, hčerko c. kr. notarja in hišnega posestnika v Kranju. — V nedeljo, 7. junija t. l., se bode vršila poroka g. Karl Schindlerja, pisarniškega ravnatelja tvrdke Vinko Majdič v Kranju, z gospico Faniko Pollakovo, po domače Kamenčanovo, hčerko gospe Marije Pollak, hišne posestnice in trgovke v Kranju. Bilo srečno!

Radovljiski kolodvor. Pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu se oddajo na postaji Radovljica na progi Trbiž—Ljubljana drž. žel. gradbena dela za napravo sprejemnega poslopja, tovarne lope z nakladalno rampo in stranišča za potnike proti pavšalu. Podrobni podatki o opremi ponudb, vloženem roku itd. so razvidni iz ene prihodnjih števil časopisov »Lieferungsanzeiger, österr. Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst, Verordnungsblatt für Eisenbahnen und Schiffahrt, Wiener Zeitung, Laibacher Zeitung, Osservatore Triestino in Avvisatore Dalmato.« Predmetna pojasnila daje tudi oddelek III. c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu in c. kr. sekcija za vzdrževanje železnice na Jesenicah.

Ljudsko šolstvo. Na mesto obolele učiteljice Kristine Ravnikar je imenovana za supletinjo v Sv. Križu pri Kostanjevici absolvirana uč. kandidatinja Ivana Zupan.

Povodenj v Zg. Radolni. Iz Gorij nam pišejo: V Zg. Radolni sta vsled dolgotrajnega deževja in tajanja snega potoka Krma in Kot tako narasla, da sta preplavila polje, njive in travnike ter z gramozom na nekaterih krajih pol metra visoko zasula. Nekaj njiv je s prideli ki vred uničenih. Največ škode je nali v napravil Jakobu Prešern, po dom. Gogalu. Ti od sveta oddaljeni gorski posestniki so povečini revni ter potrebujejo pomoči za regulacijo obeh potokov, ker je ogroženo njih posestvo in življenje.

Znižani vožni listek Ljubljana—Radovljica. Pred nami leži prvi izvod znižanega železniškega listka Ljubljana—Radovljica. Radovljčani bodo od sedaj plačevali za tour-retour karto Ljubljana—Radovljica in nazaj 80 vinarjev manj kakor dosedaj. Radovljčani bodo gotovo hvaležni svojemu poslancu dr. Gregoriču, ki jim je to lepo ugodnost izvojeval.

Vlak povozil železniškega čuvalja. 52letni železniški čuvaj Matevž Dagarin iz Černivca, občina Mošnje, je včeraj popoldne šel po železniški progi med Radovljico in Otočami. Došli vlak, ki ga pa ni čul, ga je podrl in mu odtrgal desno roko. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico.

Ponesrečeni postiljon. 39letni Martin Bizjak, poljanski postiljon, je včeraj vozil pošto iz Gorenje vasi v Skofjo Loko. Ker pa je bila pošta prenapolnjena, je med vožnjo odletel z voza in je kolo voza, ki je bil poln potnikov, šlo preko glave. Težko ranjenega so prepeljali v deželno bolnišnico.

Argentinska deputacija, na čelu ji argentinski poslanik na Dunaju dr. Perez, pride 3. t. m. v Zagreb, kjer se bo informirala o trgovskih razmerah.

Roparsko bando sedem mož je orožništvo blizu Kustošije v zagrebški okolici vjelo. Banda obstoji iz samih proslulih morilcev, roparjev in vlomilcev, med njimi več takih, ki so odsedeli dolge kazni. Načelnik je neki Stepan Kunstek. Enega izmed roparjev so orožniki ponoči ustrelili. Pet članov bande še zasledujejo.

Umrli je v Brusnicah nadučitelj Anton Sila, star 34 let.

Aviatik Bulimbašić je pri poletu v Zagrebu ponesrečil. Aparat se mu je razbil. Bulimbašića, ki ima lahke poškodbe, so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

Obsojen je bil od novomeške porote oženjeni delavec Janez Piskule iz Zbur zaradi nenravnega čina na 2 leti ječe.

Nesreča divjega lovca. Franc Gorše iz Drganjega sela pri Toplicah je prejšnji teden v mraku čakal z nabito puško na divjačino, ne da bi imel lovskega dovoljenja. Ko je sprožil na srno, je puška počila in mu je strel odletel nazaj v levo oko ter je težko poškodoval.

Poštna latvina 127.900 K.

Trst, 2. junija 1914.

Danes ob 9. dopoldne se je pričela pred tukajšnjim porotnim sodiščem na štiri dni določena obravnava o velikih, dne 11. decembra 1913 na poštne uradu Trst 7 izvršeni latvini v znesku 127.900 K. Te latvine je obtožen višji poštni oficijal Fran Bjekar. Iz obtožnice posnemamo:

Dne 11. decembra 1913 je c. kr. poštni urad Trst 7 v ulici Stadion odposlal podružnici avstro-ogrsko banke v Trstu vrečo s svoto 127.900 K. Kakor navadno, so dotično vrečo poslali s poštne vozom ob 1/28. zvečer iz pošnega urada Trst 7 na glavni poštni urad Trst 1, kjer je ostala čez noč, da se izroči naslednjega dne ob 1/27. jutraj z drugimi vrečami vred glavni blagajni pošnega ravnateljstva. Ko so odprli vrečo, so videli, da je na zavitku označena svota 127.800 K, docim je bila na drugih na to se nanašajočih listinah označena svota 127.900 K. Tej razliki niso posvetili posebne pozornosti in zavitek je glavna blagajna poslala podružnici avstro-ogrsko banke. Tu pa so z velikim začudenjem ugotovili, da je bil v zavitku mesto denarja le papir za zavijanje. Jasno je torej, da je šlo tu za zločinsko nadomestitev prvega zavitka z drugim ponarejenim zavikom. Sum, da je denar ukradel, je padel na višjega pošnega oficijala Frana Bjekarja, ki je imel nalogo, da napravi oni zavitek in ukrene vse potrebno za njega odposiljatev na določeno mesto. Ta sum je bil še posebno opravičen s tem, da je bilo prvotno Bjekarju naročeno, naj se odpošlje 127.800 K, a se je pri ponovnem skontiranju blagajne, ki sta je napravila poštni kontrolor Gabrijel Lindtner in vodja urada Josip Kavčič, ugotovilo, da se mora odposlati 127.900 K. Da se popravi prvotni ukaz, se je obrnil Lindtner na Bjekarja ter mu naročil, da izvrši tozadevno popravo. Za ta ukaz, da se ima prvotno 127.800 K, a pozneje 127.900 K odposlati, ni znal izvzemski Bjekarja nihče od onih, ki so imeli posla z dotičnim zavikom. Poleg tega so našli pod svoto 127.800 K ponarejenega zavitka zapisano svoto 92.000 K, iz česar se mora sklepati, da je bil zavitek pripravljen že prej v svrhu, da se nadomesti za odpošlatev 92.000 K. Dognalo se je nadalje tudi, da je poštni urad Trst 7 dne 15. novembra 1913 odposlal 92.000 K in da je ravno isti dan bil Bjekar zaposlen pri blagajni. Bržkone je torej Bjekar hotel že oni dan izvršiti tatvino, a je pri tem nalletel na kako oviro. Glasom izjave pisnih večakov so vsi spisi pri zavitku pisani z Bjekarjevo roko. Iz navedenih razlogov in še posebno zato, ker je Bjekar živel zelo zapravlivo ter je imel zarubljeno tudi plačo, tako da mu ni ostajalo niti toliko,

da bi mogel živeti, toži državno pravdnitvo Bjekarja zločina tatvine v zmislu §§ 171., 173., 176. in 179. k. z.

Na obravnavo je pozvanih 49 prič. Obtoženca zagovarja odvetnik dr. Robba.

Zaslišanje obtoženca je trajalo danes od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Obtoženec zatrjuje, da je nedolžen. Med njegovo izjavo pride opetovano do burnih prizorov s predsednikom. Obtoženec izjavlja, da je popolnoma izključeno, da bi bila tatvina izvršena na poštne uradu Trst št. 7. On je bil takrat zaposlen s pisarniško manipulacijo in ne bi mogel istčasno izvršiti tatvine ob navzočnosti drugih.

Albanske zmešnjave.

Rim. »Tribuna« javlja, da je Bib Doda razpustil svoje v Lješiu zbrane miriditske čete, broječe okoli 6000 mož.

Skader. Položaj je resen. Živahno gibanje se je med tukajšnjimi muslimani in deloma tudi med katoličani pričelo proti Italijanom. Po mestu so bili raznešeni lepaki, v katerih se pozivljala prebivalstvo, naj bojkotira italijansko šolo. Po vesteh, došlih iz Drača, je gibanje vstavev zelo živahno in zadobiva čimvečje dimenzije. Vstaske čete se koncentrirajo okoli Tirane in Šijaku. V Lješiu je zbranih okoli 9000 albanskih katolikov.

Trst. »Piccolo« poroča iz Drača, da se je posrečilo Turkhan paši sestaviti ministrsko listo, ki je sledeča: Turkhan paša predsedstvo, Mufdi bej pravosodje, Nogga finance, Nidhat javna dela, pošte in brzojave, Turtuly šolo, princ Bib Doda zunanje, Akhim paša notranje, Abdi bej poljedelstvo. Zadnji trije se še niso definitivno izrekli za sprejem ponujenega jim portfelja.

V taboru vstavev pri Šijaku.

Rim. Poročevalec »Tribuna« v Draču je obiskal vstasko taborišče v Šijaku. Poroča, da je v njem zbranih 500 mož. Nad taborom vihira turška zastava. Vstasi izjavljajo, da nočejo o knezu ničesar čuti, a da se udajo volji velesil. Neki 90letni voditelj vstavev je izjavil poročevalcu, da plapolata turška zastava tudi v Tirani, Kavaji, Elbassanu in v Kroji in da vsa srednja Albanija želi mohamedanskega kneza in uvedbo turškega jezika.

Laško brodovje pred Dračem.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča iz Drača, da čez nekaj dni odplave laško torpedno brodovje pred Dračem, ki mu poveljuje admiral Trifari, ker priplove brodovje križaric pod poveljstvom admirala Cagnija. Brodovje bo obstojalo iz križaric I. razreda »Amalfi«, »Pisa« in »San Giorgio«, dveh visokomorskih torpedovk in iz 9 torpedovk.

Avstro - ogrska eskadra

je priplula dne 30. m. m. iz Malte v Valono.

Albanski ministrski predsednik grofu Berchtoldu.

Drač. Dne 29. m. m. je brzojavil Turkhan paša zunanjemu ministru Berchtoldu, da, ker se nahaja večina orožnikov v južnih provincah, prosi albanska vlada, da naj se polkovniku Philipu naroča, da naj odpošlje iz Skadra v Drač oddelek 500 mož evropskega kontingenta. Teh 500 mož bi popolnoma zadoščalo za varnost glavnega mesta in bi se z njimi tudi nevedno, po tujih (!) agitatorjih nahujskano ljudstvo pomirilo.

Šlajerske novice.

Š Slov. kat. akad. društvo »Zarja« v Gradcu ima svoj III. občni zbor dne 4. junija v restavraciji »Zum Bierjakl« (Sackgasse 10) z običajnim vspeedom. Začetek ob 8¼ zvečer.

Š Naše prireditve. Shod Slov. kmečke zveze v Ljutomeru je veličastno uspel. Tako lepega zborovanja naše mursko polje že dolgo ni videlo. Na stotine kmetov je manifestiralo za našo ljudsko misel in odločno povedalo, da ne mara liberalnih združbarjev. — Mladeniški shod pri Veliki Nedelji je tudi izborni uspel. Govorili so: mladenič Kosi, urednika Žebot in Hartman, kaplan Grobljar, mladenič Ver iz Ptuj, kmet Meško in drugi. — Slavnost pri Sv. Lovrencu je bila tudi izvrstna. Udeležba obilna. Obiskali so nas prijatelji iz Maribora, Cirkovec in Ptuja.

Š Burschentag v Mariboru se je zelo klaverno obnesel. Prišlo je le kakih 100 buršakov. Bili so sami izpiti obrazi. Krokali in vpili so po Mariboru noč in dan. Sprevod po mestu na nedeljo dopoldne je bil žalosten. Nobenega navdušenja, nobenega zanimanja, redki Heil-klici. Kdo pa se bo tudi navduševal za ljudi, ki prihajajo k nam z razrezanimi obrazi, rdečimi nosovi, zabuhlimi lici in nepoštenimi mislimi. Buršaki so polili avstrijskemu Flottenvereinu na Scherbaumovi hiši tablo s šipo in uničili podobe bojnih ladij. Izlet v št. Iij se je buršakom popolnoma ponesrečil. V Ptuj so pa šli pijani kot kanoni. Mariborski nemški krčmarji zabavljajo, ker so

študentje napravili obilo dolgov, a nič plačali. Zastav, posebno frankfurtaric, je bilo silno malo.

Š Pri Veliki Nedelji je umrl oče vlč. g. Fr. Moravca, stolnega župnika in dekana v Mariboru. Pogreb je bil na binškošni ponedeljek. Naj v miru počiva!

1032 oseb utonilo s parnikom »Empress of Ireland«. Družba Canadian Pacific, katere last je bil potopljen »Empress of Ireland« uradno javlja, da je s parnikom utonilo 1032 oseb, rešilo se jih je samo 355.

Primorske vesti.

p Pred splošno stavko v nabrežinskih kamnolomih. V zadnjih letih se je posrečilo socialnodemokratski stranki organizirati nabrežinske kamnoseške delavce pri svoji organizaciji. Delavstvu so voditelji obljubovali znana mala nebesa. Napovedovali so delodajalcem — med katerimi je znatna večina domačinov — boj z najradikalnejšimi sredstvi. Njih terorizmu se je moral domači delavec upogniti. Splošno blagostanje domačega nabrežinskega delavstva pa ni bilo socialnodemokratskim voditeljem bogve kako pri srcu, kar kaže tudi dejstvo, da so se ravno v zadnjem času priseljevali tuji delavci v čim večjem številu, čeprav ni bilo nikakih večjih gospodarskih konfliktov. Po stavki v takozvani »Cavi Romani« pa so se domačemu delavstvu odprle oči, kajti razni voditelji socialnodemokratske stranke niso pri tej stavki igrali vloge, ki bi se morala kriti z interesi delavstva. Domači delavci so odpovedali pokorščino socialnodemokratskemu vodstvu. In socialni demokratje so napovedali tem delavcem najbrezobzirnejši boj. Uprizorili so že več napadov na posamezne delavce, zlasti resen in nevaren je bil napad pretečeni teden, o katerem smo že poročali. Na štiri domače delavce so voditelji jugoslovanske socialne demokracije organizirali potom furlanskih delavcev napad, ki zna imeti veleresne posledice, ker se je za stvar začela zanimati sodnija in je sedaj v zaporih že okoli 30 socialnodemokratskih delavcev, med njimi skoro vsi voditelji. Aretiran je bil predvsem predsednik socialnodemokratske organizacije neki Colja, rodom iz Volčjega grada, ki pošilja svojo deco v italijansko Legino šolo. Na lice mesta je prišel pretečeni teden tudi okrajni sodnik v Komnu dr. Filip Černe. — Še tekom tega tedna pričakujejo na Nabrežini izbruh splošne stavke, katero napovedujejo socialnodemokratski voditelji. Stavka zna imeti dalekosežne posledice za razvoj nabrežinske kamnolomske industrije, kajti podjetniki si ne upajo z ozirom na ta pritisk z nobenim večjim podjetjem in je vsled tega prišla nabrežinska industrija do mrtve točke.

Ljubljanske novice.

lj Pastoralna konferenca za duhovščino ljubljanskega mesta se vrši v četrtek 4. junija ob pol 5. uri v Alojzevišču. Predmet: Predloge za sinodo. Vsi ljubljanski gg. duhovniki so uljudno vabljeni.

lj Kongregacija gospodov v Alojzevišču ima počenši s sredo 3. junija svoje redne shode ob 8. uri.

lj Katehetske zadeve. Jutri, dne 3. junija, bo pri mesečnem sestanku katehetov v posvetovalnici Katoliške tiskarne predaval profesor dr. Perné. (Referat: Kano-nik P. Sheehan kot vzgojitelj.) Začetek ob petih popoldne. — Hrvatsko - slovenski pedagoško-katehetski tečaj (VI.) se bo vršil letos v Pazinu dne 15. in 16. julija. Spored bo objavljen v prihodnji številki »Slovenskega Učitelja«.

lj Srebrno poroko praznujeta danes pekovski mojster Peter Pirc in njegova soproga Uršula. Na mnoga leta!

lj Umrli so v Ljubljani: Ivana Koželj, delavčeva žena, 41 let. — Ivana Žan, posestnikova žena, 35 let. — Doro-teja Škerjanc, zasebnica, 52 let. — Karl Žohar, ognjeničarjev sin, 5 minut. — Karolina Travničnik, žena zasebnega uradnika, 37 let. — Marjeta Golmajer, šivilja, 74 let.

lj Vojaška kolesarska dirka v Ljubljani. Stotnik Jaklič je kot voditelj patrolje, ki je bila pri ljubljanski kolesarski vojaški dirki v vozarjenju kot skupina za darilo vojnega ministrstva, zaznamovana kot tretja, vložil na vojno ministrstvo vlogo, v kateri prosi, da se razveljavi ta dirka in darilo znova razpiše. Svojo vlogo utemeljuje s tem, da je dobil pri dirki kakih sto metrov po startu pnevmatično zarezo, ki je bila za njegovo patroljo posledica, da je izgubila na času skoro 9 minut. Stotnik Jaklič more dokazati tako po mnenju strokovnjakov kakor po predložitvi oboda in zračne cevi, da je bil že pred dirko v dotični obod zarezan z zlobnim namenom tako koničast železni košček, da je že po nekotikih zavrtljajih kolesa bila cev poškodovana.

lj K želeničarski nesreči na južnem kolodvoru. Dodatno poročamo k sobotni notici pod tem zaglavjem, da sta bila dva potnika, in 24letni jurist Josip grof Auersperg iz Ljubljane in 26letni italijanski delavec Serravato iz Trsta lahko poškodovana. Prvi je dobil odrgnjenje na kolenu, drugi pa se je poškodoval na nosu in na rami.

Zadnje vesti.

NEMŠKI SCHULVEREIN.

Dunaj. Nemški Schulverein je včeraj v Freiwaldu imel skupščino. Dohodkov v preteklem letu je bilo 1,417.014 K. Sklenili so, da »Schulverein« osnuje podružnice tudi v Nemčiji. Če bo to avstrijska vlada dovolila, tedaj je to tako izzivanje avstrijskega slovanstva, da ne morejo avstrijski Slovani niti en trenotek na katerikoli način sodelovati s tako vlado.

ZOPET ITALIJANSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

Pulj. Včeraj je bil tukaj letni kongres Zveze italijanskih učiteljev. Na tem kongresu je neki profesor Ferdinando Pasini obširno govoril o italijanskem vseučiliškem vprašanju. V svojem govoru je grdo in nečedno napadal slovenski narod, poudarjajoč, da je narod, ki svoje sile uporablja za neplodovite in barbarske boje, da je narod, ki se ne briga niti za industrijo, niti za trgovino, niti za umetnost in znanost. Napadal je tudi parlamentarno taktiko slovenskih poslancev napram temu vprašanju. Slednjič je bila sprejeta dolga resolucija, ki protestira proti znanim dogodkom na »Revolte«¹, poudarjajoč, da so bili slovenski slušatelji te šole samo njih gosti. Dalje zahteva resolucija takojšnje reaktiviranje italijanske juridične fakultete. — Kongres je slednjič zahteval v posebni resoluciji odstranitev slovenskega deškega učiteljskega iz Gorice v kak slovenski kraj.

MINISTRSKI PREDSEDNIK PRI CESARJU.

Dunaj. Min. predsednik Stürgkh je bil včeraj eno uro in en četrt v avdijenci pri cesarju.

NAPAD NA ČEHE NA DUNAJU.

Dunaj. Češki Sokoli so imeli včeraj v Ottakringu v »Arbeiterheimu« sokolsko slavnost, radi katere je prišlo do hudih spopadov z Nemci. Nemci so v neposredni bližini češkega slavnostnega prostora priredili velik protestni shod. Posrečilo se jim je celo prodrati močni policijski kordon in so napadli več Sokolov. Ustavili in poškodovali so tudi več avtomobilov, v katerih so se nahajale češke dame.

JUGOSLOVANSKE DEMONSTRACIJE POVODOM STRELSKIH SLAVNOSTI NA DUNAJU.

Dunaj. K včerajšnji tukajšnji strelski slavnosti patrijotične mladine je prispela tudi deputacija dalmatinskih strelcev pod vodstvom prof. Ljubibratića, 50 po številu. Ko so Dalmatinci večerjali v hotelu »Regina«, se je zbrala pred hotelom precejšnja množica jugoslovanskega nacionalističnega dijaštva in priredila hrupne demonstracije. Ko se je pokazal pri vratih prof. Ljubibratić, so ga obmetali z gnilimi jajci, nakar so se mirno razšli.

SMRTNA KOSA.

Žalec. Župnik Koren umrl; pogreb v četrtek ob devetih.

Dunaj. Umrl je zgornjeavstrijski deželni poslanec dr. Schauer, star 74 let.

IZ ALBANIJE.

Drač. Knez Viljem je sklenil osnovati orožniško četo, obstoječo iz 1000 mož, ki bi ji načeloval holandski polkovnik. Ta četa orožnikov bi sestajala iz kristjanov ter naj bi skrbela predvsem za osebno varnost knezovo.

Berolin. »Berliner Tageblatt« poroča, da so vstasi zavzeli Šijak brez vsakega odpora ter so v Šijaku razvili turško zastavo.

DEMISIJA SRBSKEGA KABINETA.

Belgrad. Ministrstvo Pašić je kralju izročilo svojo demisijo.

DEMISIJA FRANCOSKEGA KABINETA.

Pariz. Francoski kabinet pod predstvom Doumergueja je danes demisijoniral. Naslednik Doumerguejev bo brzkone Viviani.

STAVKA V PETERBURGU.

Peterburg. Radi sodne razprave, ki se bo vsled stavke v Obuhovi tvornici izvedla, so pričeli dne 1. t. m. stavkati delavci v Putilovi tvornici, v baltiški ladjedelnici, v francosko ruskih tvornicah, v tvornicah Phönixa in še v nekaterih manjših tvornicah. Opoldne je poizkusilo 50.000 stavkojočih delavcev demonstrirati, a je demonstracijo policija preprečila.

VELIKANSKE POVODNJI V RUSIJI.

Tobolsk. V okraju Topolak je poplaval reka Irliš 86 vasi. Uničena je žetev. Prekinjena je brzozavna zveza s Tjumenom. Poštna cesta je v daljavi 100 vrst poplavljen.

OBSODBA V VARŠAVSKI RAZPRAVI PROTI 82 ČLANOM BOJNE ORGANIZACIJE POLJSKE SOCIALISTIČNE STRANKE.

Varšava. Kazensko sodišče je v razpravi proti 82 članom bojne organizacije poljske socialistične stranke obsodilo 24 tožencev v ječo do petih let, 2 v ječo do desetih let, 30 v izgnanstvo, 14 so jih oprostil. Nekdanji instruktor organizacije Lukenič je bil obsojen v 12letno težko ječo.

NESREČA NA ŽELEZNICI.

Plzen. Pri postaji Holbukan je skočil s tira brzovlak. 40 oseb je deloma težko, deloma lahko poškodovanih.

— Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« na Dunaju ima v sredo 3. junija ob pol 8. uri zvečer svoj drugi redni občni zbor v restavraciji »Zum weißen Kreuz« IX. Nußdorferstrasse 52 z običajnim dnevnim redom.

Varuh dojenčkov

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejšje. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. ¼ kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, **lekarnarju Trnkoczy** zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. **Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje.** Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. **Za bolne je Sladin izvir zdravja.** Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Raudeckplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija L. Camauli Glov. di Quardella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovec; v Celju Hočevar, trgovec; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109.

Vpokojen orožniški postajevođa

z malo družino

išče službe

portirja, oskrbnika ali hišnika ali kako drugo primerno službo.

Naslov pove upravištvo »SLOVENCA« pod št. 1832.

Poštena deklica

16 let stara, zmožna tudi nemškega jezika, bi rada stopila v službo h 1844 kakih boljši rodbini (2 ali 3 osebe).

JAVORNIK, GORENJSKO, pod št. 276.

Krojaškega pomočnika

za boljše delo sprejme takoj **JANEZ ŠTUČA** 1849 PICA, krojaški mojster, Dob pri Domžalah.

Stanovanje

lepo, svetlo, se odda za avgust v Salondrovi ulici 6. — Vpraša se tam v I. nadstropju. 1848

Potrli najgloblje žalosti naznanjamo podpisani vsem sorodnikom, ljubim prijateljem in znanecem pretužno Vest o nenadomestni izgubi svoje iskreno ljubljene, nepozabne soproge, najboljšje matere, hčere in sestre, gospe

Julite Viditz roj. Hofbauer

ki je v nedeljo, dne 31. maja ob 1/3. uri zjutraj po kratki mučni bolezni in prejem sv. zakramentov za umirajoče v starosti 45 let mirno zaspala v Gospodu.

Našo ljubo pokojnico bodo v torek, dne 2. junija ob 1/2. uri popoldne v mrtvašnici pred Pavlovimi vrati, kjer je položena na mrtvaški oder, slovesno blagoslovili in nato prepeljali na pokopališče pri Sv. Petru, kjer se položi v rod-binsko grobnico.

Svete zadušne maše se bodo brale dne 3. junija v župni cerkvi sv. Jožefa.

Gradec, dne 31. maja 1914.

Henrik Viditz c. kr. nadoskrbnik, soproj. — Ana Hofbauer, mati. — Marija Dolenz, sestra. — Margareta, Rihard, Otmar in Ada Viditz, otroci.